

Dit werd mij bewust bij het zien van Vondel's Maria Stuart, gespeeld door het Rotterdamsch Hofstand Tooneel. Dit „Roomsche stuk" van Vondel is geheel en al de uitdrukking van eigen geloof en eigen inzicht. Het is zuiver de belijdenis van zijn nieuwe leer. Voor den uitvoerenden kunstenaar, die gelooft als Vondel, moet dit de ideale vertolking zijn van zijn gedachten.

Maar toch dankt dit stuk zijn waarde niet aan de uiting van een bepaald geloof of een bepaalde overtuiging, maar aan de betrekking tot zijn maker: het is de oprechte overgave van den schepper aan zijn onderwerp. Niet het onderwerp zelf, noch het pleit voor de Roomsche Kerk bepaalt zijn belangrijkheid.

Niet schrijft hij het stuk, omdat hij eindigen wil met de woorden:

Zoo groeie en bloei' de Kerck; zoo ga men recht naar Godt,
maar omdat zijn hart vervuld is van al wat deze woorden inhouden en hij schrijft zijn stuk als een verlossing, die leidt tot dit gebed.

Ook voor hem, die niét instemt met deze bede is zijn kunstwerk schoon. Het groeide uit een eerlijke kunstenaarsontroering, het is geschreven in een taal, machtig van klank en rijk in zijn woordschakeering en beeld.

Het is mijn overtuiging, dat de tooneelspeler bezielde moet zijn door een kunstenaarsverlangen, dat dieper het kunstwerk benadert dan alleen om wat het in zijn ideologie voor zijn tijd kan beteekenen.

MARTHA DOZY

BOEKBESPREKING

FILIP DE PILLECIJN, *Schaduw en R' dam*, Nijgh & Van Ditmar N.V., 1937.

Het stemt weemoedig te denken, dat deze novelle en de roman van Marie van Dessel-Poot, de laatste boeken zijn, die Herman Robbers voor Elseviers gelezen heeft en die hij niet meer heeft kunnen bespreken, al toonen potloodkrabbels en een enkele notitie in margine, dat hij zijn kritisch verantwoordelijkheidsbesef tot het laatst toe getrouw gebleven is.

De novelle van Filip de Pillecijn is voortreffelijk geschreven, strak en sober, en verdient alleen reeds hierom de aandacht van den liefhebber van goed proza, dat men minder vaak ontmoet dan de nog altijd behoorlijk gezwollen boekenstroom misschien zou doen vermoeden. Feitelijk is een proza van het gehalte van de Pillecijn's „Schaduw en R' dam" op het oogenblik een zeldzaamheid in onze letterkunde en wanneer men daarnaast eens het recente werk van andere Vlaamsche schrijvers als Guilliams, Roelants, Walschap en Zielens de revue laat passeeren, dan krijgt men al meer en meer den indruk, dat het met de hegemonie van Noord-Nederland op proza-gebied ten aanzien van het Zuiden is gedaan.

Nog onlangs herlazen wij Roelants' „Komen en gaan" en vroegen ons af, waar wij ten onzent een proza-schrijver onder de jongeren vinden, die over